

Samen werken aan een veilige schone leefomgeving

Kadernota 2025

Datum: 3 november 2023

Inhoud

Inleiding.....	3
Externe ontwikkelingen	4
Programma VTH	4
Programma Seveso.....	5
Interne ontwikkelingen	7
Financiële uitgangspunten	8

Inleiding

Hierbij bieden wij u de kadernota voor 2025 aan. Deze biedt de kaders voor de begroting van 2025-2028.

We zetten ons in voor een schone en veilige leefomgeving. Om deze rol zo goed mogelijk te kunnen vervullen, hebben we de afgelopen jaren ingezet op onze ontwikkeling tot een robuuste organisatie, waarin de nadruk ligt op kennis en kwaliteit. Hiertoe hebben we zowel ervaren als minder ervaren medewerkers aangetrokken en opgeleid.

Het belang van een schoon en duurzaam klimaat wordt elke dag duidelijker en milieu wordt een steeds signifikanter thema. Dit is te zien in de (interne en externe) ontwikkelingen en ambities bij zowel het rijk, de deelnemers, als de dienst zelf.

We leveren steeds meer bijdragen aan belangrijke landelijke onderwerpen als energietransitie, stikstof en de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen, maar hebben ook te maken met (de gevolgen van de) komst van de Omgevingswet, de uitbreiding van het basistakenpakket en ontwikkelingen binnen de organisatie.

Ons takenpakket wordt groter en onze rol verbreedt van een controlerende instantie naar ook een adviserende partner. Deze ontwikkelingen hebben een impact op de organisatie, maar bieden ook vele kansen in het vervullen van ons gezamenlijk doel: de leefomgeving.

Verskillende ontwikkelingen worden nu gefinancierd met incidentele middelen. Door de incidentele financiering van werkzaamheden is dekking in de toekomst onzeker en kan geen vast personeel worden aangetrokken. Het gevolg hiervan is dat we veel gebruik moeten maken van (een stuk duurder) inhuurkrachten. Op het moment van opstellen van deze kadernota (najaar 2023) bestaat ons personeelsbestand voor 30% uit externe medewerkers. Met een dergelijke omvang is bij kostprijsberekening geen rekening gehouden. Dit maakt het lastiger de opgaven te realiseren.

Ook onze opdrachtgevers hebben te maken met financiële tekorten en het overgrote deel heeft momenteel geen sluitende meerjarenbegroting. Gezien deze situatie voorzien we dat de mogelijkheid om lange

termijnafspraken te maken over structurele oplossingen beperkt is. Het bestuur bepaalt hoe we dit vraagstuk voor de lange termijn het beste kunnen oplossen en hoe we dit kunnen inrichten.

In deze kadernota geven we een doorkijk naar het jaar 2025 en doen daarin een voorstel.

Leeswijzer

De belangrijkste externe en interne ontwikkelingen voor 2025 zijn in de navolgende twee hoofdstukken beschreven.

Vervolgens zijn de financiële uitgangspunten benoemd voor de begroting 2025. Hierbij komen vier onderwerpen aan de orde:

1. Loon- en prijsstijgingen;
2. Incidentele middelen voor structurele taken;
3. Externe en interne ontwikkelingen;
4. Risico's.

Externe ontwikkelingen

Milieu is een steeds belangrijker thema op de (landelijke) agenda. Dit leidt tot ontwikkeling en aanpassing van wetten en regels en een toename in de omvang van het takenpakket. In dit hoofdstuk worden deze ontwikkelingen toegelicht. Per ontwikkeling is tevens een inschatting opgenomen van het financieel effect voor de omgevingsdienst.

Programma VTH

De Omgevingswet

De Omgevingswet wordt per 1 januari 2024 ingevoerd. Dit betekent een grote verandering voor zowel ons inhoudelijk werk als onze processen en de inrichting van systemen. Veel meer kijken wat kan, vraagt een andere houding en cultuur van onze mensen. Tegelijkertijd moeten we ook nog lopende zaken binnen het bestaande wettelijke kader afhandelen. In 2025 hebben we een jaar ervaring opgedaan. Na het pionieren, kunnen we evalueren en onze systemen en werkprocessen aanpassen en ook goed kijken wat dat betekent voor de competenties en samenstelling van het personeel.

Financieel effect 2025:

Voor de Omgevingswet is incidenteel € 485.000 extra in de begroting van de ODG opgenomen voor uitvoering van de producten onder de Omgevingswet in 2024 en 2025. Aangezien er nog geen ervaring met de Omgevingswet is opgedaan, is op dit moment nog niet duidelijk of de beschikbare middelen volstaan.

Interbestuurlijk Programma (IBP)

De commissie Van Aartsen heeft in haar rapport (maart 2021) geconstateerd dat het VTH-stelsel niet goed genoeg functioneert en heeft aanbevelingen gedaan voor verbetering. Met het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH-stelsel wordt invulling gegeven aan deze aanbevelingen. Voorbeelden hiervan zijn:

- 1) Robuustheidscriteria. Binnen het IBP zijn criteria opgesteld om de robuustheid van omgevingsdiensten te kunnen beoordelen. Uit de analyse van de ODG die is gedeeld met het bestuur is gebleken dat de ODG op een aantal onderdelen niet voldoet, bijv. het percentage medewerkers in vaste dienst is te laag en een budget voor innovatie in de begroting ontbreekt. Het bestuur van de ODG is gevraagd om op de onderdelen waar niet wordt voldaan aan de criteria in het voorjaar van 2024 een plan van aanpak in te dienen om de robuustheid te vergroten. Er is tot april 2026 om het plan van aanpak uit te voeren.
- 2) Financieringssystematiek. Naar aanleiding van de constatering van de commissie Van Aartsen dat de huidige wijze waarop de omgevingsdiensten worden gefinancierd niet optimaal is met het oog op de kwaliteit van de VTH-taakuitvoering, worden binnen het IBP voorstellen ontwikkeld voor een robuuste financieringssystematiek van de omgevingsdiensten.
- 3) Informatievoorziening. Binnen het IBP wordt gewerkt aan de versterking van de informatievoorziening binnen het VTH-stelsel. Stelselbrede afspraken over informatievoorziening, bijvoorbeeld met betrekking tot standaarden voor het uitwisselen van informatie, hebben mogelijk consequenties voor de ODG.

Financieel effect 2025

Zodra (deel)resultaten van het IBP bekend zijn, gaan we in gesprek met het bestuur over hoe we daar het beste mee kunnen omgaan. Ten aanzien van de robuustheidscriteria is er tot april 2026 de tijd om het plan van aanpak uit te voeren. Dit betekent dat we het financieel effect op de deelnemersbijdrage vooralsnog als beperkt inschatten.

Overdracht van de bodemtaken

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden de gemeenten bevoegd gezag voor een aantal bodemtaken. Wettelijk is vastgelegd dat deze taken onderdeel zijn van het basistakenpakket en daarmee dienen te worden overgedragen naar de Omgevingsdienst. Op dit moment worden deze taken nog uitgevoerd door de provincie en de gemeente Groningen. Volgens afspraak zal deze taak vanaf 2025 volledig bij de ODG worden ingebracht.

Financieel effect 2025

Er is nog geen businesscase opgesteld om de exacte omvang vanaf 2025 te bepalen. Voor 2024 betalen de gemeenten aan de provincie, via de ODG, een vergoeding van € 283.000 aan de provincie. Voorstel is om dit bedrag als uitgangspunt in de begroting eerst op te nemen.

Energietransitie

Nederland wil in 2050 alleen nog duurzame energiebronnen gebruiken. (koolstofarme en hernieuwbare) waterstof is een veelbelovende energiedrager op het gebied van duurzame energie. Waterstof wordt onder meer gebruikt voor het opslaan

van duurzaam opgewekte stroom, duurzaam vervoer, als grondstof voor industrie en voor mobiele toepassingen.

De regio Noord-Nederland profileert zich als voorloper op het gebied van deze ontwikkelingen. In Groningen ontstaan dan ook steeds meer initiatieven met waterstof. De specialisten van de ODG volgen deze ontwikkelingen op de voet en dragen bij met vergunningverlening en advies. Zo werken we samen aan deze energietransitie voor een beter klimaat.

Daarnaast valt met ingang van 2024 ook toezicht en handhaving op het gebied van energiebesparing onder de basistaken. Met het toezicht op energiebesparing is inmiddels al een start gemaakt. Deze inzet wordt nu uit een incidentele Rijksbijdrage gefinancierd.

Financieel effect 2025

Momenteel wordt er met de deelnemers gewerkt aan een businesscase Energie om het ambitieniveau en de structureel benodigde middelen te bepalen. Voor 2024 is de afspraak om het zonder extra middelen te doen en in 2024 de business case waar nodig bij te stellen. Mocht dit aanleiding geven, dan zal dit door middel van een begrotingswijziging 2025 worden opgenomen

Oostpolder

Landelijk en in onze provincie spelen er allerlei ontwikkelingen en investeringen op het gebied van energietransitie en circulaire economie. Gezien deze ontwikkelingen en op basis van signalen van Groningen Seaports (GSP) is duidelijk dat komende jaren voor veel van dergelijke initiatieven (voor)overleg wordt gevraagd ten behoeve van vergunningverlening. Om deze inzetvraag adequaat te kunnen bedienen heeft de ODG inmiddels een project-/regiegroep gevormd met de provincie Groningen, GSP en de gemeenten Eemshaven en Het Hogeland. De komende jaren zal ook de ontwikkeling

van de uitbreiding van de Eemshaven (Oostpolder) worden meegenomen in het overleg.

Financieel effect 2025

Voor de periode 2022-2025 is incidenteel projectfinanciering beschikbaar gesteld door de provincie Groningen. De provincie heeft onlangs besloten om de middelen structureel toe te voegen aan de begroting van de ODG.

Ondermijning

Er is steeds meer (bestuurlijke) aandacht voor ondermijning. Criminaliteit werkt ondermijnend als de werking van overheidsinstrumenten erdoor aangetast wordt en de integriteit en veiligheid van publieke taken onder druk komt te staan. Vanwege de toegenomen aandacht voor ondermijning wordt ook de ODG steeds vaker gevraagd een bijdrage te leveren.

Financieel effect 2025

In de huidige situatie zijn er in de begroting geen middelen opgenomen voor de aanpak van ondermijning. Deelnemers hebben aangegeven nu geen aanvullende afspraken hierover te maken met de ODG. Er zullen daarom ook geen extra middelen hiervoor worden opgenomen in de begroting.

CO2 reductie, werkgebonden mobiliteit

Vanaf 1 juli 2024 moeten werkgevers (met 100 of meer werknemers) jaarlijks gegevens bijhouden over de mobiliteit van hun werknemers. Deze gegevens moeten het jaar daaropvolgend (dus in 2025 de jaargegevens over 2024) aangeleverd worden bij een digitaal platform dat wordt ontwikkeld en beheerd door RVO. De omgevingsdienst krijgt de taak om er op toe te zien dat deze verplichting wordt nageleefd.

Financieel effect 2025

De omvang van de taak en de daarvoor benodigde middelen is nog niet bekend.

Toenemende complexiteit

In ons bedrijvenbestand zien we een relatieve toename van de meer risicovolle en complexe bedrijven. We zien ook een toename in bijvoorbeeld het aantal afvalbedrijven. Daarnaast zijn de opgaven waar we aan werken steeds vaker complex van aard, bijvoorbeeld in technisch opzicht (bijv. waterstof en circulair produceren), in maatschappelijk opzicht of qua wet- en regelgeving (bijv. stikstof, windturbines), of omdat zij onder grote tijdsdruk plaatsvinden. Dit vraagt om specifieke specialismen, die momenteel moeilijk in dienst te werven zijn, waardoor we veelal afhankelijk zijn van (duurdere) externe inhuur.

Financieel effect 2025:

De toename van complexiteit leidt tot hogere kengetallen en hogere uurtarieven. Het effect hiervan op de deelnemersbijdrage wordt ingeschat op middelgroot (€ 100.000- € 200.000)

Programma Seveso

Evaluatie Noordelijke Maat

De uitvoering van de Seveso-taken (voormalig Brzo) vindt plaats in afstemming met de drie noordelijke provincies Groningen, Friesland en Drenthe, waarvan de twee laatstgenoemden geen onderdeel uitmaken van onze GR. Voor de uitvoering van de taken bestaat er aparte financiering vanuit de drie provincies. Dit zijn gelabelde middelen.

De uitvoering van de taken geschiedt volgens de Noordelijke Maat, waarin een uniforme maat voor het

uitvoerings- en kwaliteitsniveau bij majeure risicobedrijven staat omschreven. In 2023 heeft door een extern bureau een evaluatie van de Noordelijke Maat plaatsgevonden. De hoofdconclusie is dat de Noordelijke Maat goed heeft gefunctioneerd, maar er zijn wel een zestal aanbevelingen gedaan. Met de gedeputeerden van de drie noordelijke provincies is de ODG in gesprek over de implementatie van de aanbevelingen.

Financieel effect 2025

Eén van de aanbevelingen is om tot een stabielere raming te komen, o.a. door bij de begroting rekening te houden met de verwachte mutaties van het aantal bedrijven. Dit leidt ertoe dat er minder vaak en minder omvangrijke begrotingswijzigingen nodig zijn gedurende het jaar. De verwachting is dat het aantal bedrijven door blijft groeien, wat ook tot een hogere inzet en bijdrage in de begroting 2025 leidt.

Voor de financieringsafspraken op de langere termijn is de aanbeveling om de resultaten van het IBP-VTH af te wachten. Zodra de resultaten bekend zijn gaat de ODG met de drie provincies in gesprek over de uitkomsten. De verwachting is dat de uitkomsten pas vanaf 2026 effect hebben op de begroting van de ODG.

Financiële zekerheidsstelling

Financiële zekerheidsstelling is een nieuw instrument onder de Omgevingswet, waarmee wordt beoogd dat financiële schade niet op het bevoegd gezag wordt afgewenteld. Landelijk is afgesproken dat gestart wordt met een pilotperiode van twee jaar, waarvan 2025 het tweede jaar is. In deze pilotperiode doen de Seveso-omgevingsdiensten in een beperkt aantal procedures ervaring op met het stellen van financiële zekerheid bij majeure risico- en (provinciale) afvalbedrijven.

Financieel effect 2025

2025 is het laatste jaar van de pilot. Op basis van de pilot wordt in beeld gebracht wat de resultaten zijn en wat dat voor een capaciteit in de uitvoering vraagt.

Maatwerkafspraken grote uitstoters

Het Rijk wil de komende jaren maatwerkafspraken maken met de twintig grootste uitstoters van koolstofdioxide en andere emissies. Het Rijk gaat hiervoor incidenteel middelen ter beschikking stellen aan de zes Seveso-omgevingsdiensten. Het gaat om inzet van vergunningverleners en specialisten in de periode 2024 tot en met 2030.

Financieel effect 2025

Berekend is dat er voor de maatwerkafspraken een incidentele rijksbijdrage nodig is van circa € 2.000.000 voor de gehele periode van 2024-2030.

Interne ontwikkelingen

Om optimaal bij te kunnen dragen aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving is een goed fundament binnen de organisatie essentieel. We willen op het juiste moment de juiste dingen doen en de kennis en professionaliteit in huis hebben die dit kunnen faciliteren. In dit hoofdstuk staan de belangrijkste interne ontwikkelingen toegelicht.

Werkdruk, arbeidsmarkt en efficiënter werken

Ons takenpakket groeit en daarmee hebben we ook meer personeel nodig. Tegelijkertijd hebben we te maken met verloop binnen de organisatie. Hoewel de recente arbeidscampagnes in samenwerking met de andere noordelijke Omgevingsdiensten hun vruchten afwerpen, maakt de krapte op de arbeidsmarkt het moeilijker om nieuwe medewerkers aan te trekken. Dit leidt tot een hoge werkdruk en oplopende personeelskosten door voornamelijk externe inhuur. Inmiddels wordt ongeveer 30% van het personeel ingehuurd. Een gevolg hiervan is dat het uitvoeren van de werkzaamheden duurder wordt en dat de productiviteit van ervaren medewerkers daalt, omdat zij ook ingezet worden op het begeleiden en opleiden van nieuwe medewerkers. Op dit laatste punt is door het bestuur geanticipeerd door in 2024 incidenteel € 400.000 beschikbaar te stellen voor de collectieve taken: opleiding en ontwikkeling.

Door vernieuwde interne werkwijzen proberen we de werkdruk te verlagen. Ook het verbeteren van de (secundaire) arbeidsvoorwaarden is een belangrijk instrument om personeel te binden. Dit is ook onderwerp van gesprek bij de CAO onderhandelingen voor 2024.

Financieel effect 2025

Voor 2025 is geen aanvullende financiering beschikbaar, terwijl dit onderwerp relevant blijft. De financiële effecten moeten nader worden bepaald.

Het VTH-systeem en datagestuurd werken

De Omgevingsdienst gaat met ingang van 1 januari 2024 gefaseerd over naar een nieuw VTH-systeem. Naar verwachting zal de implementatie in 2024 worden afgerond en zal 2025 in het teken staan van het doorontwikkelen en versterken van het systeem. Op deze manier kunnen we de opdrachtgevers en eigen organisatie steeds beter faciliteren en daarnaast stappen zetten in het datagestuurd werken. Dat wil zeggen: het verbeteren van de effectiviteit en efficiëntie van onze dienstverlening met inzichten uit data-analyse.

Financieel effect 2025

Voor datagestuurd werken is in 2023 en 2024 incidenteel € 150.000 beschikbaar gesteld. Voor verdere stappen is op dit moment geen financiering beschikbaar.

Samenwerking Provincie

Sinds de start van de dienst in 2013 maakt de ODG gebruik van de diensten van de provincie Groningen op het gebied van IT, HR en Financiën. De afgelopen maanden is de dienstverlening geëvalueerd. In een gezamenlijk overleg op 4 september 2023 heeft de provincie aangegeven bij voorkeur voor ontvlechting te kiezen als de ODG teveel afwijkt van de inrichting van de provincie, maar hiervoor met respect voor de gemaakte afspraken uit het verleden samen met de ODG voldoende tijd te nemen dit zorgvuldig te doorlopen.

De komende tijd staat in het teken van het onderzoek naar de mogelijkheden met betrekking tot de dienstverlening voor de genoemde onderdelen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Provincie Groningen en er zal tijd worden genomen voor het bepalen van reëel pad en een reëel moment van ontvlechting.

Financiële effect 2025

In hoeverre er een effect is op de begroting van 2025 is nog niet bekend. Zo ver is het proces nog niet. Het bestuur zal meegenomen worden in de stappen en eveneens in de financiële consequenties (zowel incidenteel als structureel).

Evaluatie financieringsmodel

Op 1 januari 2022 is een op output gebaseerd financieringsmodel ingevoerd bij de ODG met de afspraak deze 3 jaar na invoer te evalueren. Dit houdt in dat we gezamenlijk met de deelnemers bekijken of het huidige model aan verbetering toe is. Deze evaluatie en het doorontwikkelen van het model vraagt de nodige inzet. Bij dit traject worden de uitkomsten van het IBP-VTH over de financieringssystematiek betrokken.

Financieel effect 2025

Voor het evalueren en doorontwikkelen van het financieringsmodel zijn beperkt extra middelen nodig. Een aanpassing van het model kan mogelijk leiden tot herverdeelde effecten tussen deelnemers.

Financiële uitgangspunten

Loon en prijsstijgingen

1. Aangezien de CAO gemeenten 2024 wederom maar een jaar geldig zal zijn is het moeilijk te voorspellen wat de CAO afspraken voor 2025 zullen worden. De raming van de loon- en prijsstijgingen zal bij de begroting gebaseerd worden op de meest ramingen van het CPB.
2. Mocht de uiteindelijke CAO gemeenten 2025 sterk afwijken van de raming van het CPB, dan zal in de loop van 2024 een begrotingswijziging aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd.

Incidentele middelen voor structurele taken

Momenteel is er sprake van incidentele middelen voor veelal structurele taken. Door de incidentele financiering van structurele werkzaamheden kan er geen vast personeel worden aangetrokken, waardoor we gebruik moeten maken van (duurdere) inhuur. Bovendien bestaat het risico dat een deel van de dekking voor de overhead wegvalt. Gevolg is dat het niet mogelijk vacatures uit te zetten voor ondersteunende functies en hiermee te werken aan ontwikkelingen en innovaties en te bouwen aan een stabiel personeelsbestand.

Om dit risico te beperken wordt voorgesteld de incidentele middelen van deelnemers met een structureel karakter, vooruitlopend op uitkomsten van evaluaties, ook structureel op te nemen in de begroting. Mocht een evaluatie aanleiding geven tot bijstelling van de middelen van de ODG, dan kan op dat moment bepaald worden in welk tempo dat mogelijk is.

Incidentele middelen	Bedrag	Karakter financiering
Deelnemers		
Datagestuurde werken	€ 150.000	structureel
Aanpak arbeidsmarkt	€ 120.000	structureel
Uitvoeringskosten Omgevingswet	€ 485.000	structureel
Collectieve taken	€ 400.000	structureel
Oostpolder	€ 435.000	project, onlangs besluit provincie om structurele te ramen
Rijk		
SPUK toezicht energie	€ 267.000	project, businesscase in 2024
Totaal	€ 1.857.000	

Externe en interne ontwikkelingen

In de navolgende tabel zijn de externe en interne ontwikkelingen samengevat.

Externe ontwikkeling	Impact begroting 2025-2028	Indicatie bijdrage
Programma VTH		
Omgevingswet	Risico, structurele kosten	
Interbestuurlijk programma	Onbekend, verwachting impact vanaf 2026	
Overdracht bodemtaken	Businesscase	Begrotingswijziging
Energietransitie	Businesscase	Begrotingswijziging
Ondermijning	Onbekend, in gesprek over ambities	Begrotingswijziging
Oostpolder	Projectfinanciering	
Toenemende complexiteit	Risico, analyse kengetallen	
CO2 reductie, werkgebonden mobiliteit	Businesscase	Begrotingswijziging
Programma Seveso		
Evaluatie Noordelijke Maat	Stabiele raming, o.a. prognose groei opnemen in de begroting	> € 200.000
Financiële zekerheidstelling	Onbekend, pilot tot en met 2025	
Maatwerkafspraken grote uitstoters	Projectfinanciering	

Interne ontwikkeling	Impact begroting 2025-2028	Indicatie bijdrage
Werkdruk, arbeidsmarkt, efficiënter werken		
- Aantrekkelijk werkgeverschap	Risico, CAO	
- Hogere inhuur kosten	Verhogen uurtarief, rekening houden met groten aandeel inhuur	€ 500.000
VTH-systeem en datagestuurde werken	Risico	
Samenwerking provincie	Onbekend, uitwerking loopt	
Evaluatie financieringsmodel		< € 50.000

Naast het voorstel om de incidentele middelen met een structureel karakter, structureel op te nemen, wordt voor 2025 uitgegaan van een hogere (deelnemers)bijdrage voor de volgende vier onderwerpen:

1. Extern, uitbreiding taken: er is uitbreiding van taken voorzien bij de overdracht van bodemtaken, toezicht en handhaving voor energiebesparing, controle werkgebonden mobiliteit en mogelijk extra inzet voor ondermijning. De omvang van de benodigde inzet voor deze taken is nog niet bekend en wordt uitgewerkt in businesscases. Op basis van de uitkomsten van de businesscase wordt in de loop van 2024 een begrotingswijziging ingediend.

2. **Extern, evaluatie Noordelijke Maat:** aanbeveling in de evaluatie is om de begroting stabielere in te richten, o.a. door de prognose van de groei van het bedrijvenbestand in de raming te verwerken. Dit voorkomt grote tussentijdse wijzigingen. De aanpassingen in methodiek en de financiële consequenties worden nog nader uitgewerkt en besproken, voordat deze in de begroting worden verwerkt.

3. **Intern, hogere kosten inhuur:** in de huidige kostprijsberekening wordt er voor de begrote loonkosten gerekend met laatste periodiek per schaal waarin medewerkers beloond worden. Hierbij ontstaat er inhuurruimte doordat niet iedere medewerker in de laatste trede van de schaal zit. Met de hoge inhuur (momenteel 30%) volstaat deze berekeningswijze niet meer. Inhuur is in de regel € 30% tot 40% duurder, waardoor er in de huidige methodiek onvoldoende middelen resteren om de jaaropdrachten uit te voeren.

Wanneer deelnemers de extra inhuurkosten volledig willen compenseren is er circa € 1,2 miljoen euro nodig bovenop de inflatie. Een behoudend scenario, waarbij er al geprioriteerd wordt in taken, is hierboven opgenomen. Het genoemde bedrag sluit aan bij de incidentele overschrijding van € 500.000 het Algemeen Bestuur bij de voorjaarsnota 2023 heeft goedgekeurd om inhuurcontracten te verlengen om het nadelige effect op de jaaropdracht te dempen.

4. **Intern, evaluatie financieringsmodel:** voor het evalueren en bijstellen van het financieringsmodel zijn geen middelen geraamd. De inschatting is dat de impact beperkt is.

Risico's

Voor 2025 is de inschatting dat de risico's voor de ODG lager zijn dan in 2024. Er is in 2025 een jaar ervaring opgedaan met de Omgevingswet, de huisvesting is aangepast en het vth-systeem geïmplementeerd. De volgende risico's staan voor 2025 centraal.

1. Voor de uitvoering van de Omgevingswet is € 485.000 incidenteel gereserveerd. Voorgesteld wordt dit bedrag structureel te ramen, vooruitlopend op evaluatie van de effecten. Het risico bestaat dat het bedrag niet toereikend is om de werkzaamheden uit te voeren. Echter in hoeverre dit risico zich voordoet, zal in de loop van 2024 steeds duidelijker worden.
2. We verwachten dat de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren gaat aanhouden. Ervaren medewerkers zijn moeilijk te vinden, waardoor we gebruik moeten op duurdere inhuur. Daarnaast moeten we aan de voorkant blijven investeren in opleiden, begeleiden en ontwikkelen van personeel. Daarnaast zoeken we in gesprek met het bestuur een

goede balans tussen extra inhuur enerzijds en prioriteiten stellen anderzijds. Belangrijk daarbij is dat we ook voldoende aantrekkelijke (secundaire) arbeidsvoorwaarden kunnen blijven aanbieden. Dit is onderwerp van gesprek in de CAO onderhandelingen.

3. Meer datagestuurd werken biedt veel kansen, maar het vraagt wel investeringen aan de voorkant. In deze kadernota wordt voorgesteld om de hiervoor beschikbaar gestelde middelen structureel te ramen. Echter de omvang van de bedragen is beperkt. Het risico bestaat dat dit ontoereikend is om voldoende stappen te kunnen zetten.
4. Een van de ontwikkelingen is dat de complexiteit van zaken toeneemt. Dit heeft tot gevolg dat er meer expertise nodig is en dat het langer duurt voordat zaken zijn afgehandeld. Wij analyseren de ontwikkeling van doorlooptijden en van de kengetallen. De uitkomsten van de analyse wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting 2025. Een kanttekening is hierbij wel op zijn plaats omdat de kengetallen door de Omgevingswet allemaal wijzigen.
5. Door de overdracht van de bouwtaken ontbreekt er dekking voor een deel van de overheadkosten. Dit wordt tijdelijk opgevangen door een bijdrage in de frictiekosten door Midden-Groningen. Het financiële risico kan naar verwachting voor een groot deel worden ondervangen door incidentele middelen structureel te ramen en door de groei van taken. De omvang en het tempo van de groei van taken hangt af van de uitkomsten uit de businesscases die in de loop van 2024 worden opgesteld.